

EDWARD HAJDUK, FABIAN HAJDUK
Zielona Góra

WIDOWISKO W TWORZENIU TOŻSAMOŚCI MŁODZIEŻY (SZKIC PROBLEMÓW)

Środki masowego przekazu, szczególnie telewizja, upowszechniają jeden rodzaj zachowań społecznych — „społeczeństwo skupionych”, „społeczeństwo zgromadzonych”, czyli widowisko. Uczestniczymy także dzięki nim w widowisku sportowym, kulturalnym, religijnym, politycznym. Widowisko tworzą różne kategorie podmiotów. Aby je rozpoznać, trzeba opisać rodzaj widowiska. Widowisko sportowe może być jednodyscyplinowe (np. ligowy mecz piłki nożnej), ale może być też wielodyscyplinowe (np. mityng lekkoatletyczny). Widowisko jednodyscyplinowe tworzą zawodnicy, sędziowie, trenerzy, organizatorzy i widzowie, a transmitowane przez telewizję lub radio i Internet — także sprawozdawcy sportowi, którzy współtworzą medialny obraz wydarzeń sportowych i zachowań widzów zgromadzonych na stadionie, w hali sportowej, na korcie. Inni twórcy, tj. lekarze, masażyści, terapeuci itp., są mniej widocznymi podmiotami wydarzenia sportowego, chociaż niezbędnymi, jak trenerzy i organizatorzy.

Widowisko sportowe opisać może pisarz, sprawozdawca sportowy, zawodnik, arbiter w sprawozdaniu z meczu, widz, psycholog i socjolog. Każdy z nich uzna inne aspekty za osobliwe, wyznaczające funkcje społeczne, estetyczne, ekonomiczne, osobotwórcze. Spróbujemy spojrzeć na widowisko, wykorzystując propozycje socjologii; opis będziemy wspomagać pojęciami z języka psychologii.

Do jakiej kategorii zorganizowanych form zbiorowego zachowania można włączyć widowisko? Ruchem społecznym nie jest, bowiem członkowie ruchu społecznego realizują aspiracje dokonania zmian w usytuowaniu społecznym tych, którzy go inspirują lub realizują idee jego organizatorów. Nie jest to tłum, chociaż uczestnicy widowiska podejmują działanie uwarunkowane sytuacją „tu i teraz”, ale destruktywne działania członków tłumy nie są realizacją wcześniej opracowanego scenariusza i zapoznanych z nim realizatorów. Skoro widowisko nie jest ruchem społecznym i nie jest tłumem, pozostaje uznać je za zgoła odrębną formę organizacji zachowań zbiorowych.

Widowisko jako zachowanie zbiorowe

Jeśli przypuszczenia naszego nie można zakwestionować, pozostaje dokonanie opisu widowiska jako zgoła odrębnej formy organizacji zachowań zbiorowych.

Poczynimy jeszcze jedną próbę, zanim nastąpi rozstrzygnięcie, jak charakteryzować widowisko z zastosowaniem pojęć socjologicznych. Obszerne analizy społeczeństwa w działaniu utożsamiają takie społeczeństwo z ruchami społecznymi, np. ekologami, feministkami i skwoterami (dołączyć można jeszcze antyglobalistów). Ruchy społeczne tworzą i upowszechniają określone ideologie; wyrażają one bardziej albo mniej rozbudowaną wizję społeczeństwa lepiej niż dotychczas zorganizowanego albo protest przeciwko zmianom aktualnej organizacji społeczeństwa lub relacji między społeczeństwami (antyglobaliści). Żadnej z tych cech nie można przypisywać widowisku, chyba że do widowisk zaliczymy wiec załogi zorganizowany w obronie dotychczasowego statusu, w celu zapowiedzi strajku albo dla poparcia planowanych rozwiązań gospodarczych, społecznych czy ekologicznych. Wiec jest zorganizowanym zachowaniem zbiorowym, podobnie jak widowisko, ale jego organizowanie ma wspomagać inicjatywę jego organizatorów lub innego ośrodka decyzyjnego w rozwiązaniu ważnego problemu ekonomicznego doświadczonego przez kategorię społeczną lub zawodową (np. pielęgniarki, emerytów, importerów samochodów itp.). Ta osobliwość wiecu skutecznie osłabia motywację do uznawania widowiska i wiecu za identyczne zachowania zbiorowe, chociaż mają one wiele takich samych cech szczegółowych, o czym pisać będziemy dalej.

Sądźmy, że są mocne racje, aby uznać widowisko za zupełnie odmienny typ organizacji zachowań zbiorowych; generują one postać aktywności publicznej wielu różnych rodzajów podmiotów o zgoła odmiennych rolach społecznych. Rodzi się pokusa, by do tej samej kategorii zachowań zbiorowych włączyć kondukt pogrzebowy. Kondukt taki ma mało cech identycznych z innymi zachowaniami zbiorowymi, zgoła inne motywy wyznaczają też zbiór uczestników widowiska, a inne zbiór uczestników konduktu. O podobnych różnicach możemy mówić w odniesieniu do uroczystości ślubu i wesela oraz widowiska.

Zbiorowym zachowaniem są zorganizowane pielgrzymki. Mają one wiele cech podobnych do zachowań zbiorowych uznanych za widowiska. Podobnie jak w pochodzie karnawałowym w Rio de Janeiro uczestnicy pielgrzymki niosą symbole, hasła, wykonują takie same czynności (np. śpiewają pieśni religijne, odmawiają różaniec, czynią znak krzyża itp.). Także w tym przypadku motywy organizatorów zachowań zbiorowych i uczestników – realizatorów scenariuszy tych zachowań — są zgoła inne u pielgrzymów, a inne u widzów meczu sportowego lub koncertu solisty i zespołu muzycznego. Pielgrzymi realizują powinność stanowiącą składnik roli członka wspólnoty wyznaniowej. Identyczną powinność realizują uczestnicy procesji Bożego Ciała, która jest także formą zachowań zbiorowych. Wymienione postacie zachowań zbiorowych spełniają inne funkcje socjalizacyjne w stosunku do uczestników i obserwatorów niż przypisywane są widowisku sportowemu czy kulturalnemu lub wiecowi przedwyborczemu.

Obserwator pielgrzymki, procesji, konduktu pogrzebowego, pochodu karnawałowego, parady wojskowej nieposiadający wiedzy o formach zachowań zbiorowych uzna je za różne wersje jednej postaci zachowań zbiorowych, gdyż dostrzeże między nimi więcej podobieństw niż różnic, albo też uzna je za zgoła odmienne — wszak inne są stroje uczestników, inne kategorie demograficzne są realizatorami scenariusza wyznaczonego przez tradycje albo napisanego dla tej jednej postaci zachowania zbiorowego. Także inne składniki kultury symbolicznej wpisane zostały w scenariusz takich zachowań. Znacząca organizacja życia społecznego wskaże wiele identycznych cech wymienionych zachowań zbiorowych, chociaż tylko niektóre uzna za widowisko (np. pochód karnawałowy i paradę wojskową). Jakie są uchwytne dla obserwatora zachowania zbiorowe widzów, uczestników widowiska?

Dość powszechne są oklaski, które wyrażają powitanie, zadowolenie z zachowań aktorów lub ich pożegnanie. Czas trwania oklasków i ich natężenie świadczą o stopniu zadowolenia obserwatorów z zachowań aktorów. Stosują je obserwatorzy skupieni na małych przestrzeniach i zajmujący pozycje stacjonarne. Są to zachowania raczej spontaniczne, chociaż można je wywołać przez umiejętne oddziaływanie na widzów. Skrajnie pozytywną postacią oklasków są brawa wykonane przez widzów na stojąco. Sposób wyrażania oklasków jest też miarą sukcesu (np. w programie „Od przedszkola do Opola” jest to niezależna od werdyktu jurorów miara uznania widzów dla aktorów). Oklaski są sposobem wyrażania uznania dla słów postaci wybitnej adresowanych do widzów, np. do wiernych (dla Papieża przez zgromadzonych na placu przed Bazyliką Św. Piotra). Oklaski są sposobem wyrażania uznania, zadowolenia, skorelowanym wyłącznie z widowiskiem lub z zachowaniami zbiorowymi upodobnionymi do widowiska.

Innym sposobem manifestowania zbiorowego zadowolenia obserwatorów są okrzyki hip, hip, hurra, skandowanie nazwy zespołu lub nazwiska zawodnika i śpiew chóralny albo okrzyki „niech żyje”. Ostatni sposób wykorzystują uczestnicy wieców, pozostałe towarzyszą wydarzeniom sportowym lub artystycznym. Są one raczej inspirowane, gdyż włączenie znacznej liczby uczestników do wspólnej zabawy nie jest możliwe bez udziału „dyrygenta”. Manifestowanie zadowolenia poprzez okrzyki łatwiej wywołać lub kontynuować, gdy jest ono bardzo silne u znacznej większości uczestników. Zbiorowym zachowaniem jest też śpiewanie „sto lat”. Takie zachowanie należy do repertuaru imprez jubileuszowych czy benefisów i wyraża raczej respekt dla norm obyczajowych niż rzeczywiste przekonanie o realności przesłania, które zawiera. Mieści się w scenariuszu innych imprez kulturalnych, ale widowiska kulturalne tworzą też sytuacje motywujące do przejawiania innych zachowań zbiorowych np. śpiewanie refrenu z wykonawcą utworu.

Eksponujemy zbiorowe zachowania werbalne, które są składnikami widowiska. Pora na przedstawienie innych zachowań, zachowań niewerbalnych. Uczestnicy zgromadzeń na stadionie, placu, w hali mogą wyrażać zadowolenie przez „falowanie” w rytm piosenki, powiewać proporczykami, ma-

chać chustami, rozwijać transparenty, rzucać konfetti lub wstążki. Z tym łączą się niekiedy śpiewy lub okrzyki wspomagające zachowania niewerbalne. Te zachowania są bardziej spontaniczne, a do ich zaistnienia zbędna jest inspiracja organizatora widowiska, chyba że są one wpisane w scenariusz (np. procesji, manifestacji, koncertu muzycznego). Niewerbalne zachowania zbiorowe stanowią składnik widowiska lub innego wydarzenia przez kolor flagi, chorągiewek i innych symboli (np. szaliki, malowanie się w barwy narodowe lub klubowe), służyć mogą komunikowaniu zadowolenia, jak również akceptacji określonych wartości moralnych, społecznych, religijnych albo hedonistycznych. Ten sposób manifestowania udziału uczestników nie utrudnia realizacji głównej idei zapisanej w scenariuszu zachowania zbiorowego przez organizatora, są więc składnikiem zachowań zbiorowych programowo organizowanych, wszak taka jest tradycja grupy społecznej albo organizowanych z intencją uzyskania wsparcia realizatorów określonej ideologii, programu politycznego partii lub polityka.

Do zachowań zbiorowych włączymy wędrowanie pątników, pielgrzymów, przemarsz osób manifestujących, uczestników pochodu (np. 1 Maja), protestujących w „marszu milczenia” przeciwko przemocy, uczestników procesji i konduktu pogrzebowego. Ale nie są to zachowania zbiorowe przewidziane w scenariuszu widowiska. Do takich składników włączymy pochód utworzony przez uczestników „parady miłości” w Berlinie czy karnawału w Rio de Janeiro. Do tej kategorii zaliczymy przemarsz ekip narodowych na igrzyskach olimpijskich lub innych zawodach mistrzowskich. Podobnie jak pochód w Berlinie i Rio parada ekip narodowych jest składnikiem bardziej złożonego wydarzenia — wydarzenia sportowego. Również po zakończeniu konkurencji sportowych odbywa się parada ekip narodowych, przy mniejszym zainteresowaniu mediów, kibiców, polityków, a także samych sportowców, gdy nie uzyskali oni sukcesów. Wyniki współzawodnictwa sportowego są już znane i przedstawiciele mediów formułują komentarze, przytaczają opinie sportowców, trenerów, organizatorów. Parada z prezentacją ekip przed rozpoczęciem współzawodnictwa sportowego sama jest widowiskiem kulturotwórczym.

Zachowania zbiorowe wyrażające negatywne emocje to okrzyki „precz z...” adresowane do niepożądanego osoby albo związane z niepożądanym rozwiązaniem problemu ważnego dla protestujących. Takie zachowanie jest składnikiem wieców politycznych. Nieprawdopodobne, aby wystąpiło w widowisku kulturalnym lub religijnym. W widowisku sportowym lub kulturalnym pojawiają się gwizdy (np. podczas jednego z występów Chucka Berry’ego), a także tupanie, a może nawet tumult. Wymienione zachowania są manifestowaniem niezadowolenia, którego adresat odbiera komunikaty (poza przypadkiem, gdy niezadowolenie odnosi się do sposobu rozwiązywania problemu i jego aktora trudno zidentyfikować). Zachowania wyrażające protest za pomocą zwrotu „precz z...” są nierzadko organizowane i wzmacniane przez urządzenia techniczne, gwizdy lub tupanie natomiast to zachowania ży-

wiołowe, samorzutnie nabierają tempa i siły, a zanikają bądź dlatego, że zniknęła inspiracja, bądź dlatego, że usunięcie prowokującego takie zachowanie składnika okazuje się problematyczne albo wygwizdywany zachował się zgodnie z oczekiwaniami gwizdzących.

Jeśli dokonaliśmy pełnej inwentaryzacji zachowań zbiorowych przejawianych przez obserwatorów lub realizatorów wiecu, konduktu, pielgrzymki, meczu sportowego, festiwalu, karnawału itp., trzeba wskazać te, które są składnikami widowiska sportowego. Z obserwacji różnych widowisk sportowych wnioskujemy, że poza okrzykami („niech żyje, żyje nam...”, „sto lat...” albo „precz z...”) wszystkie faktycznie są składnikami różnych widowisk sportowych.

Skoncentrowaliśmy się na opisie zachowań zbiorowych wpisanych w scenariusze wydarzeń o zgoła odmiennych funkcjach społecznych; stanowią one bardzo epizodyczny składnik widowisk, wyrażają opinie obserwatorów o aktorach i autorach scenariuszy i dlatego trzeba o twórcach widowiska pisać, a jeśli nie tylko o nich, odnotować musimy udział wszystkich kategorii społecznych współokreślających faktyczny przebieg wydarzeń tworzących widowisko, wszak te kategorie łącznie definiowane tworzą specyfikę każdego rodzaju widowiska, także sportowego.

Widowisko sportowe

Po dokonaniu przeglądu zachowań zbiorowych proponujemy definicję widowiska sportowego.

Widowisko sportowe jest ciągiem zdarzeń równoczesnych lub następczych tworzonych przez zawodników (zespół, grupę) za pomocą ciała, technicznych urządzeń, przy udziale melodii, których motywem jest dążenie do uzyskania zwycięstwa i udowodnienia innym zawodnikom przewagi nad nimi, a realizacja tego dążenia kontrolowana jest przez sędziów.

W odróżnieniu od widowiska kulturalnego widowisko sportowe może być organizowane dla samych aktorów (zawodników); współzawodnictwo przebiega wówczas bez widzów, bez obserwatorów niepełniących funkcji publicznych. Ale czy wówczas trafna jest nazwa *widowisko sportowe*? Czy takie zawody nie są jedynie formą organizacji współzawodnictwa sportowego?

Widowisko sportowe jest efektem działania wielu podmiotów, które współzawodniczą ze sobą o potwierdzenie przewagi nad kontrpartnerem, przewagi uznanej przez sędziów kontrolujących ich zachowania w pełnym czasie przebiegu współzawodnictwa, obserwowanego bezpośrednio przez uczestników – widzów, pełniących w tym czasie tylko tę rolę. Są inni obserwatorzy współzawodniczących sportowców: organizatorzy, zawodnicy rezerwowi, sprawozdawcy sportowi, lekarze, masażyści — oni wszyscy pełnią inne role społeczne, poza rolą widza. Bez udziału organizatorów nie będzie widowiska, ale jego społeczny obraz określają dwie kategorie społeczne: współzawo-

dniczący o sukces i widownia. Obserwowalne są zachowania zawodników, sędziów i widzów. Gdy organizacja zawodów sportowych jest sprawna to nieobecność organizatorów w zachowaniach widzów będzie prawdopodobna. Zostaną oni jednak zarejestrowani przez zawodników, a także przez widzów, jeżeli przebieg zdarzeń odbiegnie od pożądanego scenariusza lub oczekiwań.

Medialny przekaz widowiska eksponuje czterech sprawców jego przebiegu: sportowców współzawodniczących o sukces sportowy, sędziów, trenerów i widzów. Zbiorowe, spontaniczne zachowanie tych ostatnich wyznacza klimat emocjonalny widowiska, a zachowanie zawodników wyznacza jego poziom sportowy. Poziom sportowy rzutuje na klimat emocjonalny, częściej jednak tylko w sportach zespołowych (piłka nożna, koszykówka, siatkówka, żużel). Zachowanie sędziego współokreśla przebieg współzawodnictwa, a także określa poziom sportowy widowiska i jego klimat emocjonalny. Zachowania trenerów są przedmiotem zainteresowania sprawozdawców sportowych, szczególnie ich reakcje na niepowodzenia trenowanej drużyny lub zawodnika; po zakończeniu zawodów sprawozdawcy sportowi relacjonują oceny czynione przez trenerów i zawodników, umożliwiają im samym ich przedstawienie lub pozwalają na przekazanie opinii także widzom. Te opinie mają znaczenie dla psychologa; wszak są sformułowane jeszcze pod wpływem emocji wywołanych przebiegiem współzawodnictwa sportowego.

Widowisko sportowe utrwała podział widowni, istotnym bowiem jego składnikiem jest współzawodnictwo zawodników o zwycięstwo, o potwierdzenie przewagi nad kontrpartnerem. W różnych dziedzinach sportu współzawodniczy równocześnie o sukces wielu zawodników. Wówczas podział widowni jest bardzo zróżnicowany, chyba że jeden lub kilku zawodników uznanych zostaje za idoli, faworytów i większość widowni, a także sprawozdawców sportowych kibicuje im albo obserwuje ich poczynania na stadionie, korcie czy skoczni. Współzawodnictwo sportowców o sukces, o potwierdzenie przewagi nad kontrpartnerem, o akceptację sukcesu przez sędziów sprawia, że wywołuje ono u widzów emocje, które czasami przybierają postać jawnego konfliktu między kibicami przenoszonego poza stadion, na ulice miasta, w którym odbywało się widowisko lub są odraczane w czasie i przenoszone w inne miejsce. Współzawodnictwo o sukces sportowy umacnia podziały etniczne, podziały między społecznościami terytorialnymi lub wytwarza nowe podziały, osłabiając inne na czas jego przebiegu. Niekiedy jednak zawodnik lub organizatorzy mogą niwelować skutki podziałów, a nawet prowadzić do ich likwidacji.

Młodzież a widowisko sportowe

Pora ujawnić motywy zainteresowania widowiskiem sportowym. Można ich wskazać wiele. Niektóre będą zdecydowanie bardziej istotne w określeniu zakresu naszych poszukiwań poznawczych, inne mniej. Rzadka obecność wi-

dowiska w naukowych publikacjach socjologicznych, politologicznych lub psychologicznych nie odpowiada jego społecznemu i kulturotwórczemu znaczeniu. Inny powód poddawania widowiska analizie stanowią jego młodzi aktorzy. Można zauważyć, że widowisko sportowe staje się społecznym faktem, wydarzeniem oczekiwanym przez młodzież i tworzonym przez nią. Młodzież jest podmiotem widowiska sportowego i artystycznego, a także religijnego. Zaspokaja ono potrzebę afiliacji młodych ludzi, potrzebę, która pozostaje w opozycji do potrzeby autonomii, niezależności, uznawanej za bardzo imperatywną w pewnym okresie rozwoju młodego człowieka. Uczestnictwo w widowisku oznacza uleganie emocjom, zawieszenie racjonalnego, wyrafinowanego zachowania wymaganego przez pragmatyzm ekonomiczny.

Sport opanowała młodzież, a niektóre dyscypliny sportu tylko młodzież (np. gimnastyka artystyczna). Ona jest twórcą widowisk sportowych i ona też tworzy widownię wielu imprez. Sport stwarza szansę realizacji wartości społeczeństwa o gospodarce wolnorynkowej tym młodym jego członkom, którzy tych wartości nie osiągną, jeśli wybiorą inne drogi życiowe, już zablokowane przez nadmiar „podróżników”, lub drogi bardzo długiego dystansu, bez pewności, że wędrowanie nimi zakończy się sukcesem. Sport jest rodzajem aktywności dzieci i młodzieży, którego znaczenie wzrasta w procesie socjalizacji każdego kolejnego pokolenia współczesnych społeczeństw.

Widowisko sportowe jest rodzajem zachowania zbiorowego o wielu funkcjach. Tworzy wzory zagospodarowania wolnego czasu. Może wzmacniać poczucie wartości tych, którzy przeżywają sukces „swojej” drużyny lub „swojego” zawodnika. Stwarza warunki do uwolnienia się od emocji i frustracji, ale też generuje emocje wywołujące niekiedy niszczycielskie zachowania.

Sport jest rodzajem aktywności bardzo demokratycznym, dostępnym członkom różnych kategorii społecznych, różnych ras, obu płci. Sprzyja awansowi społecznemu, materialnemu, jednostkom uzdolnionym bez względu na ich genealogię społeczną, rasową, wyznaniową czy społeczno-kulturową. Sprzyja ekonomicznie słabszym, potwierdzeniu partnerstwa w kontaktach z ekonomicznymi potęgami. Społeczności terytorialne (ich władze przede wszystkim) współzawodniczą o możliwość organizacji widowisk sportowych (podobnie państwa), współzawodniczą o liczebność widzów na imprezach sportowych, a stacje telewizyjne o transmisję tych imprez. Liczba widzów i oglądalność widowiska sportowego również określa jego rangę. Organizatorzy widowiska także oceniają jego walory według liczby widzów i telewidzów. Stanowi ona miarę zainteresowania daną dziedziną sportu, a także zainteresowania konkretną imprezą.

Widowiska sportowe tworzą kalendarz ważnych wydarzeń przewidzianych w danym roku, są też odnotowywane w kalendarzu rodziny lub niektórych jej członków, a udział w widowiskach stanowi ważny składnik przebiegu życia, który służy określaniu, wyznaczaniu usytuowania w czasie innych wydarzeń ważnych dla tej samej kategorii jednostek. Wielkim wi-

dowiskom sportowym ustępują inne, polityczne, kulturalne czy religijne. One powodują, że ulegają zmianie indywidualne plany, zmienia się realizacja planów rodziny, przesuwane są terminy wizyt polityków, występy piosenkarzy lub zespołów muzycznych. Informacje radiowe, telewizyjne i prasowe rozpoczynają się od przekazania wyników współzawodnictwa sportowego, nawet gdy trzeba dokonać wyboru między np. przekazem o uroczystościach obchodów pięćdziesiątej rocznicy koronacji królowej Wielkiej Brytanii a podaniem wyniku meczu Anglia – Szwecja.

Opisaliśmy niektóre społeczne konsekwencje realizacji scenariuszy widowisk sportowych. Inne wymagają odrębnego omówienia. Te uznajemy za znaczące, gdy analizujemy proces socjalizacji młodzieży i rozpoznajemy realizację przez nią aspiracji do podmiotowości w tworzeniu zorganizowanych form zachowań zbiorowych o wielu funkcjach w ramach oficjalnego porządku prawnego.

EDWARD HAJDUK, FABIAN HAJDUK

ZUR EINWIRKUNG EINER SCHAU AUF DIE JUGENDIDENTITÄTSBILDUNG

Zusammenfassung

In der gegenwärtigen Massenkultur ist eine Schau, die gewisse Gemeinschaft von „versammeln“ Menschen bildet, zu einer dominierenden Form der Inhaltsvermittlung geworden. Sie nimmt verschiedene Gestalt an z.B. einer Sport-, Kultur-, Religions-, oder politischen Veranstaltung. Je nachdem, wer diese Schau beschreibt, werden verschiedene Aspekte betont, denn andere Aspekte sind für Soziologen wichtig, andere für Pädagogen und noch andere für Journalisten oder für Schiedsrichter. In dieser Skizze wird soziologische Perspektive angenommen, die in der Begriffsbeschreibung durch die Psychologiesprache unterstützt wird.

Zur welcher Kategorie der organisierten Formen des Massenverhaltens ist die Schau einzuordnen? Es ist doch weder eine Gesellschaftsbewegung noch Menschenmenge. Ein die Schau auszeichnendes Merkmal ist Applaus, der durch Beifallsklatschen bzw. Schreien, spontanes Benehmen der Teilnehmer (Zuschauer) sowie auch durch gemeinsames Singen als Zeichen der Akzeptanz bzw. auch Angehörigkeit zum Ausdruck kommt. Wichtig sind auch andere nicht verbale Verhaltensweisen wie z.B. „Wellenbewegung“ der Zuschauer, sich durch Wimpeln oder Spruchbänder auszeichnen lassen, sich das Gesicht oder die Kleidung mit Klub- oder Nationalfarben anstreichen, Konfetti werfen usw.

Ein spezifischer und meist verbreiteter Typ der Schau ist Sportveranstaltung. Es ist eine Reihe von gleichzeitigen oder folgenden Ereignissen, welche die Spieler (Mannschaft bzw. Gruppe) mittels ihrer Körper, technischer Geräte, oder Melodien entstehen lassen mit dem Ziel, nach dem Sieg zu streben und den anderen Spielern ihre Übermacht zu zeigen, während die Realisierung dieses Strebens von den Richtern kontrolliert wird. Sportschau zieht verschiedene Subjekte zusammen: Spieler, Richter, Trainer und Zuschauer.

Die Sportschau konzentriert die Aufmerksamkeit der Soziologen, Pädagogen und Psychologen, denn sie engagiert hauptsächlich die Jugendlichen. Sport wurde von dieser Bevölkerungskategorie sowohl von Spielern und als auch Zuschauern beherrscht, denn darin wird eine Chance der Realisierung der Werte der Gesellschaft über die Marktwirtschaft gesehen. Der Wettkampf selektiert zwar, aber auch ermöglicht Erfolge schnell zu erzielen. Die Sportschau ist eine Art gemeinschaftlichen Verhaltens mit vielen Funktionen; denn sie liefert die Vorbilder für die Freizeitgestaltung, stärkt das Wertgefühl unter den Anhängern der Siegermannschaft, lässt den Überschwang von Emotionen und Frustrationen loskommen. So ist sie also eine demokratische Weise, auf die sich unabhängig von der Genealogie der Teilnehmer ihre Aktivität äussert.